

Camping 'de Roerdomp' te Nieuwkoop

Toetsing in het kader van de Flora- en faunawet

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

Camping 'de Roerdomp' te Nieuwkoop

Toetsing in het kader van de Flora- en faunawet

R. de Beer

2007

Opdrachtgever
Gemeente Nieuwkoop

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

Bovendijk 35-G
2295 RV Kwintsheul

Otterkoog 14a
1822 BW Alkmaar

www.vandergoesengroot.nl

G&G-advies 2007

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding en doel van het onderzoek	3
1.2	Het plangebied.....	3
2	Methode	3
3	Resultaten	3
3.1	Beschrijving aanwezige biotopen.....	3
3.2	Beschermde soorten.....	4
3.2.1	Flora.....	4
3.2.2	Vissen	4
3.2.3	Amfibieën	4
3.2.4	Vogels.....	4
3.2.5	Zoogdieren.....	4
3.2.6	Overige fauna.....	4
4	Flora- en faunawet.....	4
4.1	Zorgplicht.....	4
4.2	Verbodsbepalingen	5
4.3	Vrijstellingen.....	5
4.4	Ontheffingsmogelijkheid	5
4.5	Procedure.....	5
5	Conclusies en aanbevelingen	6
6	Literatuur	6

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel van het onderzoek

Camping 'de Roerdomp', gelegen aan het Zuideinde te Nieuwkoop, is aangelegd op een voormalige vuilstortplaats. Hoewel hier al vanaf 1965 geen huisvuil meer wordt gestort is het vanwege aangetroffen bodemvervuiling noodzakelijk gebleken het terrein te saneren. De Gemeente Nieuwkoop organiseert deze bodemsanering waarbij ook het kappen van ca. 1000 bomen op het terrein onontkoombaar is.

In opdracht van bovengenoemde gemeente heeft Ecologisch Onderzoeks- en Adviesbureau Van der Goes en Groot in het kader van de Flora- en faunawet een *quick scan* uitgevoerd naar de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde flora en fauna in het plangebied.

1.2 Het plangebied

In Figuur 1 is de ligging van het onderzoeksgebied aangegeven.

2 Methode

Het plangebied is op 19 december 2007 bezocht om enerzijds de aanwezige en aangrenzende biotopen te beschrijven en anderzijds eventuele incidentele waarnemingen te doen van beschermde flora en fauna (voor zover waarneembaar). Op basis van de aangetroffen

biotopen is per soortgroep een inschatting gemaakt van het mogelijk voorkomen van in ieder geval die beschermde soorten waarvoor, indien aanwezig, ontheffing moet worden aangevraagd bij werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling.

3 Resultaten

3.1 Beschrijving aanwezige biotopen

Bosschages

Verspreid over het gehele terrein zijn veelal vrij dikke bomen aanwezig, de meeste langs de weggetjes op het terrein. Algemene boomsoorten zijn Zwarte els, Gewone es, Ruwe berk, populier en diverse soorten (exotische) coniferen. Vrijwel alle bomen (behalve de coniferen) zijn geknot op ongeveer 4 meter hoogte. De oude zaagsneden zijn op veel plaatsen ingerot zodat zeer veel bomen holtes bezitten van verschillende afmeting. Op het terrein zijn overal heggen en struiken aanwezig.

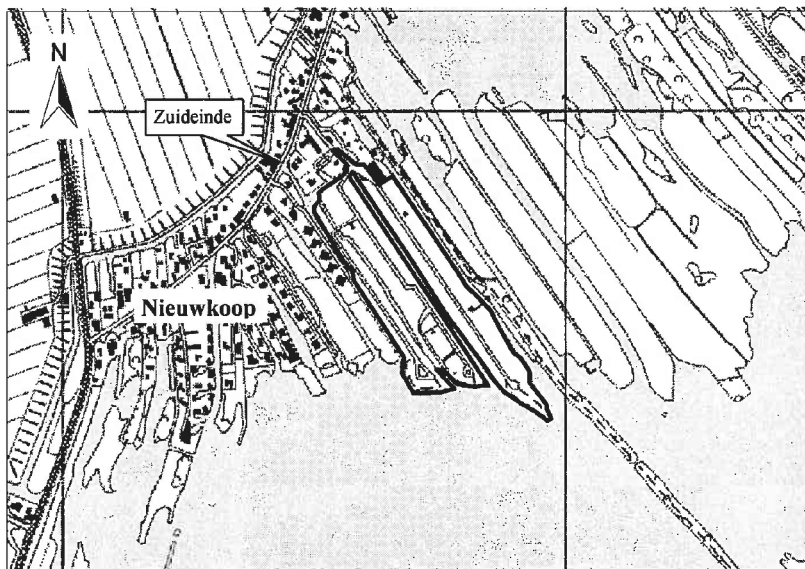
Bermen en tuinen

De huisjes en stacaravans op de camping worden omgeven door kleine aangelegde tuintjes met siergewassen en onkruiden. Langs de weggetjes zijn smalle bermen aanwezig met algemene grassen en onkruiden.

Wateren en oevers

Langs en op het campingterrein liggen vrij brede sloten met troebel water zonder zichtbare watervegetatie (zover aanwezig in deze tijd van het jaar). Deze

Figuur 1. Ligging van het plangebied

wateren zijn over het algemeen hoog beschoeid en grenzen voornamelijk aan tuintjes, terrasjes en vlonders van de campinghuisjes.

Overig

Op het terrein was ten tijde van het veldbezoek veel rommel aanwezig van (deels) reeds gesloopte caravans en huisjes. Ook stonden nog een aantal huisjes op de perceeltjes.

3.2 Beschermde soorten

3.2.1 Flora

In het plangebied werd geen beschermde flora aangetroffen. Het is niet ondenkbaar dat in de oevers plaatselijk Gewone dotterbloem voorkomt, al of niet geplant. Hetzelfde geldt voor Zwanenbloem en de Grote kaardenbol. Al deze soorten worden beschermd volgens het lichtste beschermingsregime en behoeven geen ontheffing.

3.2.2 Vissen

De wateren op het terrein zijn mogelijk geschikt voor Bittervoorn en Kleine modderkruiper. Vanwege het ontbreken van een ontwikkelde oevervegetatie zal het gebied niet van groot belang zijn.

3.2.3 Amfibieën

Het onderzoeksgebied heeft geschikt overwinteringsbiotoop voor een aantal algemene amfibieën zoals Gewone pad, Kleine watersalamander en Bruine kikker. Plaatselijk zouden in de oevers Bastaardkikker en Meerkikker kunnen zitten. Al deze soorten zijn licht beschermd. Het terrein is niet geschikt voor de Rugstreeppad. De benodigde levensvoorwaarden zijn hiervoor niet aanwezig.

3.2.4 Vogels

Op het terrein kunnen tal van bos- en struweelvogels tot broeden komen. Te denken valt aan Houtduif, Merel, Zanglijster, Heggenmus, Roodborst, Boomkruiper, Zwartkop, Groenling, Vink, Ekster en diverse mezensoorten. Voor vogels kan geen ontheffing worden aangevraagd, men dient de werkzaamheden waarbij nesten verstoord kunnen worden buiten het broedseizoen te verrichten, dus niet van 15 maart tot 15 juli.

Op het terrein kunnen naast deze soorten ook een aantal jaarrond beschermde soorten voorkomen: de Steenuil, de Ransuil en de Grote bonte specht. Onder twee van de grote coniferen op het middelste deel van het campingterrein werden braakballen van de Ransuil gevonden. Tijdens het veldbezoek werd ook Grote bonte specht waargenomen. Het voorkomen van de Steenuil is goed mogelijk op grond van de vele geschikte holtes in de bomen.

3.2.5 Zoogdieren

Het onderzoeksgebied is geschikt voor enkele algemene zoogdieren zoals Egel, Konijn en Haas. Ook (kleine) zoogdieren zoals Bos- en Huispitsmuis, Veldmuis en Bosmuis zullen voorkomen. Al deze soorten zijn beschermd krachtens het lichtste beschermingsregime van de Flora- en faunawet en behoeven dus geen ontheffing. Het onderzoeksgebied is niet geschikt voor de Noordse woelmuis en de Waterspitsmuis vanwege de veelal hoog beschoeide oeverranden.

Het is niet uit te sluiten dat in de aangetroffen gaten en holten in de bomen (tijdelijk) vleermuizen verblijven. Het gebied maakt vrijwel zeker ook deel uit van een groter foerageergebied van een aantal (algemene) vleermuissoorten.

3.2.6 Overige fauna

Het onderzoeksgebied is niet geschikt voor andere beschermde diersoorten, in verband met het ontbreken van geschikt biotoop.

4 Flora- en faunawet

4.1 Zorgplicht

Een belangrijke bepaling is de zorgplicht in artikel 2, dat stelt "dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora en fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken."

4.2 Verbodsbepalingen

De Flora- en faunawet bepaalt dat het verboden is planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen (art. 8).

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen, dan wel opzettelijk te verontrusten (artt. 9 en 10).

Verder is het verboden van beschermde diersoorten nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, te vernielen, uit te halen of te verstoren (art. 11) en iets dergelijks geldt voor eieren (art. 12).

Vogelnesten die buiten het broedseizoen in gebruik zijn vallen onder de definitie van vaste rust- of verblijfplaatsen en zijn daarom jaarrond beschermd.

4.3 Vrijstellingen

Bij Algemene Maatregel van Bestuur is de Mol vrijgesteld van de verboden van de artikelen 9 t/m 11 en daarnaast zijn Bosmuis, Veldmuis en Huisspitsmuis vrijgesteld in of op gebouwen of daarbij behorende erven¹.

In een ministeriële regeling zijn vervolgens nog andere algemene soorten aangewezen die alleen vrijgesteld zijn van de verboden van de artikelen 8 t/m 12, indien het gaat om werkzaamheden in het kader van natuurbeheer, van bestendig beheer of onderhoud, van bestendig gebruik of van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting². Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd, maar de zorgplicht blijft onverminderd gelden. Dit wordt het "lichtste beschermingsregime" genoemd, geldend voor de z.g. "tabel 1"-soorten (zo genoemd naar de toelichting bij de bovengenoemde Regeling en ook gehanteerd in de LNV-brochure "Buiten aan het werk?"). Broedvogels vallen hier niet onder.

4.4 Ontheffingsmogelijkheid

De realisatie van activiteiten, zoals het aanleggen van woningbouw- of bedrijventerreinen, heeft veelal beschadiging of de vernieling tot gevolg van de voortplanting- en rustplaatsen van de in het gebied voor-

komende beschermde soorten. In bepaalde gevallen moet dan ontheffing volgens artikel 75 van de Flora- en faunawet³ aangevraagd worden.

Als er andere beschermde soorten voorkomen dan de soorten die zijn vrijgesteld van de verboden, kan de voorgenomen (bouw)activiteit alleen worden gerealiseerd als een ontheffing is verleend. De vraag of de ontheffing kan worden verleend zal worden beoordeeld door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, op basis van de twee andere beschermingsregimes⁴:

- ♣ Zwaar beschermingsregime, geldend voor soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn en voor apart aangewezen soorten in een vernieuwde "bijlage 1" van het Besluit vrijstellingen beschermde diersoorten. Zij vormen samen de "tabel 3"-soorten.
- ♣ Minder zwaar beschermingsregime, geldend voor de overige beschermde soorten ("tabel 2"), waaronder alle vogelsoorten, maar niet de eerdergenoemde algemene soorten ("tabel 1"). Indien men in het bezit is van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode hoeft ook voor deze soorten geen ontheffing aangevraagd te worden.

4.5 Procedure

Bij ruimtelijke ingrepen dient beoordeeld te worden in welke mate er sprake is van negatieve effecten van de voorgenomen werkzaamheden op aanwezige soorten. Dit hangt af van de fysieke uitvoering daarvan en de periode waarin dit wordt ondernomen.

Zijn er negatieve effecten op soorten van het zware of minder zware beschermingsregime, dan dient een "Aanvraag ontheffing, ingevolge Flora- en faunawet artikel 75, vierde lid of vijfde lid onderdeel c" te worden ingediend bij de Dienst Regelingen van het Ministerie van LNV. Deze aanvraag dient onder andere vergezeld te gaan van:

- ♣ het desbetreffende projectplan;
- ♣ een actuele inventarisatie naar het voorkomen van beschermde diersoorten in het plangebied;
- ♣ een beschrijving van de te verwachten schade voor de in de aanvraag vermelde soorten;
- ♣ een beschrijving hoe de schade aan de beschermde soorten tot een minimum kan worden beperkt;
- ♣ een beschrijving van voorgenomen mitigerende en/of compenserende maatregelen indien schade onvermijdelijk is;

Voor de eerdergenoemde "tabel 3-soorten" dient wegens een uitgebreide toets ook te worden vermeld:

¹ Besluit vrijstelling beschermde diersoorten, Staatsblad 2000, 525, art. 16e

² Wijziging Regeling vrijstelling beschermde diersoorten Flora- en faunawet, Staatscourant 2 februari 2005, nr. 23

³ Besluit vrijstelling beschermde diersoorten, Staatsblad 2000, 525

⁴ wijziging in Besluit vrijstelling beschermde diersoorten in Staatsblad 2004, 501, vnl. artt. 16b en 16c

- ♣ onderbouwing van de keuze voor de geplande locatie van de voorgenomen activiteit en onderzoek naar alternatieve locaties;
- ♣ de onderbouwing van het maatschappelijk belang van de voorgenomen activiteit;
- ♣ een toelichting op de afweging van de voorgenomen activiteit.

De ontheffingsaanvraag wordt getoetst aan het criterium "doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort (populatie niveau)". Er dient rekening te worden gehouden met een doorlooptijd van 2 maanden.

5 Conclusies en aanbevelingen

- ♣ Het onderzoeksgebied is in potentie geschikt voor beschermde soorten planten, vissen, amfibieën, vogels en (kleine) zoogdieren.
- ♣ Gezien het aanwezige biotoop, het oppervlak, de geografische ligging en informatie uit de vakliteratuur over populaties in de omgeving, zullen van de planten, amfibieën en (kleine) zoogdieren (behalve vleermuizen) hoofdzakelijk beschermde algemene soorten aanwezig zijn.
- ♣ Voor de aangetroffen of verwachte beschermde algemene soorten gelden de verbodsbepalingen niet als het gaat om werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Een ontheffing is dan niet nodig.
- ♣ In het plangebied kunnen broedvogels voorkomen. Voor de verwachte aanwezige broedvogels dienen de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaats te vinden. Het broedseizoen loopt ruwweg van maart tot en met juli. Een ontheffing is voor broedvogels dan niet nodig. Op het terrein worden ook jaarrond beschermde vogelsoorten verwacht: Steenuil, Ransuil en Grote bonte specht. Aanbevolen wordt naar het voorkomen van deze soorten aanvullend onderzoek uit te voeren. Indien op het terrein deze soorten worden vastgesteld is een ontheffing wel nodig.
- ♣ In het onderzoeksgebied kunnen beschermde vissen uit tabel 2 en 3 voorkomen. Indien in het kader van de voorgenomen ingreep werkzaamheden aan water(en) worden verricht, is onderzoek naar deze beschermde vissen noodzakelijk. Het gaat dan om Kleine modderkruiper en Bittervoorn. Worden tijdens de veldinventarisatie een of meer van deze soorten aangetroffen, dan dienen eventuele (negatieve) effecten van de ruimtelijke ingreep te worden beoordeeld. Zijn er negatieve effecten aanwezig, dan dient een ontheffingsaanvraag te worden ingediend, waarin passende mitigerende en compenserende maatregelen worden beschreven.

- ♣ In het plangebied kunnen vleermuissoorten voorkomen. Er wordt een vervolgonderzoek aanbevolen naar de aanwezigheid van vleermuizen in de bomen. Als er vleermuizen aanwezig zijn, dan dient een ontheffingsaanvraag te worden ingediend, waarin passende mitigerende en compenserende maatregelen worden beschreven.
- ♣ Voor de eventueel aanwezige foeragerende vleermuizen, hoeft, gezien het feit dat het foerageergebied nauwelijks wordt aangetast, geen ontheffing te worden aangevraagd omdat er geen significant effect op hun leefgebied is. Met andere woorden 'de gunstige staat' komt niet in het geding.
- ♣ Vervolgonderzoek naar beschermde soorten is derhalve noodzakelijk voor uilen en spechten en voor vleermuizen.

Voor alle beschermde soorten (alle regimes) geldt de zorgplicht (zie §4.1). Teneinde de zorgplicht na te leven kan men voorafgaand aan de werkzaamheden de volgende praktische richtlijnen hanteren:

- ♣ Versturende werkzaamheden (zoals het kappen van bomen en struiken) dienen buiten het broedseizoen plaats te vinden om verstoring van broedvogels te voorkomen. Het broedseizoen loopt ruwweg van maart tot en met juli;
- ♣ Alle aanwezige vegetatie of bodemmateriaal (takken, stronken) kan gefaseerd verwijderd worden. Dit geeft bodembewonende dieren de kans om in de nabijgelegen omgeving een ander leefgebied te benutten;
- ♣ Om schade aan vissen en amfibieën te beperken moeten de werkzaamheden aan wateren en oevers zoveel mogelijk worden uitgevoerd in de periode augustus tot en met oktober in verband met de perioden van voortplanting en overwintering.
- ♣ Om uitsluitel te verkrijgen omtrent het voorkomen van uilen, spechten en vleermuizen wordt een inventarisatie aanbevolen. De optimale periode voor dergelijk onderzoek is maart tot juli (uilen en spechten) en juni-september (vleermuizen).

6 Literatuur

- BROEKHUIZEN, S., B. HOEKSTRA, V. VAN LAAR, C. SMEENK & J.B.M. THISSEN (RED.), 1992. *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*. 3e herziene druk. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- JANSSEN, J.A.M., J.H.J. SCHAMINÉE, 2004. *Europese Natuur in Nederland, Soorten van de habitatrictlijn*. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- KAPTEYN, K., 1995. *Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding*. Provincie Noord-Holland, Noordhollandse Zoogdierstudiegroep, Het Noordhollands Landschap, Haarlem.

- LIMPENS, H., K. MOSTERT & W. BONGERS (RED.), 1997. *Atlas van de Nederlandse vleermuizen: onderzoek naar verspreiding en ecologie*. Utrecht.
- MEIJDEN, R. VAN DER, 2005. *Heukels' Flora van Nederland*. 23^e druk. Wolters-Noordhoff, Groningen.
- NEDERLANDSE VERENIGING VOOR LIBELLENSTUDIE 2002. *De Nederlandse Libellen (Odonata)*. – *Nederlandse Fauna 4*. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.
- NIE, H.W. DE & G. VAN OMMERING, 1998. *Bedreigde en kwetsbare zoetwatervissen in Nederland. Toelichting op de Rode Lijst*. Rapport nr. 33, IKC Natuurbeheer, Wageningen.
- NIE, H.W. DE, 1997. *Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen*. 2^e herziene druk. Media Publishing Int. bv, Doetinchem.
- NÖLLERT, A., C. NÖLLERT, 2001. *Amfibieëngids van Europa*. TIRION Uitgevers bv, Baarn.
- PETERS, T.M.J., C. VAN ACHTERBERG, W.R.B. HEITMAN, W.F. KLEIN, V. LEFEBER, A.J. VAN LOON, A.A. MABELIS, H. NIEUWENHUISEN, M. REEMER, J. DE ROND, J. SMIT, H.H.W. VELTHUIS, 2004. *De wespen en mieren van Nederland (Hymenoptera: Aculeata)* – *Nederlandse Fauna 6*. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden, KNNV Uitgeverij, Utrecht & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.
- RUITENBEEK, W., C. SCHARRINGA & P.J. ZOMERDIJK, 1990. *Broedvogels van Noord-Holland*. Provincie Noord-Holland, Haarlem.
- SDU UITGEVERS, 2002-2007. *Flora- en faunawet, bewerkt en toegelicht door M.A. Huber, mr. drs. D. van der Meijden, J.A.M. van Spaandonk & mr. A.S. Vreugdenhil*. Koninklijke Vermande, Den Haag.
- SOVON VOGELONDERZOEK NEDERLAND, 2002. *Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000*. – *Nederlandse Fauna 5*. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.
- STUMPEL, TON, STRIJBOSCH, HENK. 2006. *Veldgids Amfibieën en reptielen*. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

Otterkoog 14a
1822 BW Alkmaar

Bovendijk 35-G
2295 RV Kwintsheul

www.vandergoesengroot.nl

Camping 'de Roerdomp' te Nieuwkoop

Inventarisatie beschermde fauna 2008

Gemeente Nieuwkoop			
afdel.	S	B	Wethouders
<i>[Handwritten signature]</i>	<i>[Handwritten signature]</i>		<i>[Handwritten signature]</i>
Ingekomen			notitie
10 OKT 2008			CC FMO <i>[Handwritten signature]</i>
nr. 00.0012647			o.v.b.

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

Camping 'de Roerdomp' te Nieuwkoop

Inventarisatie beschermde fauna 2008

R. de Beer
W. den Boer
M. van Straaten

2008

Opdrachtgever
Gemeente Nieuwkoop

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

Bovendijk 35-G
2295 RV Kwintsheul

Hazenkoog 35A
1822 BS Alkmaar

www.vandergoesengroot.nl

G&G-advies 2008

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding tot het onderzoek	3
1.2	Doel van het onderzoek.....	3
1.3	Ligging van het onderzoeksgebied.....	3
2	Methode	3
3	Resultaten	5
3.1	Spechten en uilen.....	5
3.2	Vleermuizen	5
3.3	Vissen.....	5
4	Conclusies	7
5	Literatuur	8
Bijlage 1.	Verspreidingskaart beschermde vissoorten	9

1 Inleiding

1.1 Aanleiding tot het onderzoek

Camping 'de Roerdomp', gelegen aan het Zuideinde te Nieuwkoop, is aangelegd op een voormalige vuilstortplaats. Hoewel hier al vanaf 1965 geen huisvuil meer wordt gestort is het vanwege aangetroffen bodemvervuiling noodzakelijk gebleken het terrein te saneren. De Gemeente Nieuwkoop organiseert deze bodemsanering waarbij ook het kappen van ca. 1000 bomen op het terrein onontkoombaar is.

In december 2007 heeft Ecologisch Onderzoeks- en Adviesbureau Van der Goes en Groot in opdracht van bovengenoemde gemeente in het kader van de Flora- en faunawet een *quick scan* uitgevoerd naar de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde flora en fauna in het plangebied (DE BEER, 2007). Uit dit onderzoek is gebleken dat het terrein potentie heeft voor jaar rond beschermde broedvogels (spechten en uilen), vleermuizen en vissen. Vandaar dat in het begin van 2008 besloten is aanvullend onderzoek uit te voeren naar deze beschermde diergroepen. Onderliggend rapport doet verslag van dit onderzoek.

1.2 Doel van het onderzoek

Doel van het onderzoek is om inzicht te krijgen in het voorkomen en de verspreiding van beschermde planten- en diersoorten binnen het onderzoeksgebied.

1.3 Ligging van het onderzoeksgebied

In Figuur 1 is de ligging van het onderzoeksgebied aangegeven. De camping ligt aan het Zuideinde 42 aan de rand van de Nieuwkoopse plassen.

2 Methode

Spechten

Allereerst werd op het gehele terrein een inspectie van geschikte bomen verricht naar holtes en andere sporen van aanwezige spechten (en uilen).

Vervolgens is tijdens vier bezoeken, vooral uitgevoerd in de ochtend, het terrein bezocht waarbij gelet is op territoriale activiteit van spechten. Alle activiteiten van spechten werden tijdens deze bezoeken genoteerd en er werd tevens geprobeerd (aanvullende) waarnemingen te verrichten naar uilen op het terrein.

In Tabel 1 staan de bezoekdata vermeld voor dit deel van het onderzoek.

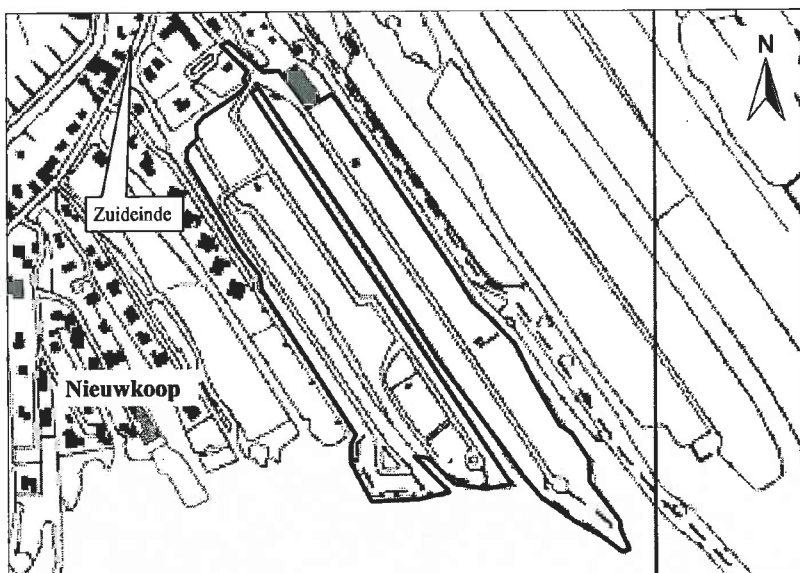
Tabel 1.

Bezoekdata inventarisatie naar spechten op de Camping 'de Roerdomp' te Nieuwkoop in 2008.

Bezoek	Datum
1	17 april
2	24 april
3	26 mei
4	9 juni

Uilen

Tijdens het onderzoek naar vleermuizen is tevens (territoriale) activiteit van uilen genoteerd. Alle waarnemingen van roepende vogels of andere activiteit van aanwezige vogels zijn per bezoek genoteerd. Voor de

Figuur 1. Ligging van het plangebied

datums van de bezoeken zie Tabel 2. Tijdens het eerste bezoek is bij ochtendlicht een visuele inspectie van de bomen gedaan op zoek naar boomholten en tevens sporen van uilenroesten (dagrustplaatsen).

Vleermuizen

Aan de hand van een inventarisatie zijn zowel het voorkomen alsmede de verspreiding van vleermuizen in het onderzoeksgebied in kaart gebracht. Tevens is het belang van het gebied voor vleermuizen onderzocht door te zoeken naar verblijfplaatsen, trekroutes en foerageergebieden (gebiedsfuncties). Het onderzoek is uitgevoerd aan de hand van een interne handleiding. Deze handleiding volgt de meest recente versie van het protocol voor vleermuisinventarisaties zoals dat is opgesteld door het Vleermuisvakbureau van het Netwerk Groene Bureaus.

Aan de hand van visuele inspectie bij daglicht zijn potentiële verblijfplaatsen in het gebied vastgesteld. Zo kunnen ook sporen die duiden op aanwezigheid van vleermuizen (verblijven) worden gevonden. Het feitelijke terreingebruik van de vleermuizen is 's nachts met behulp van *batdetector(s)* onderzocht. Er zijn 4 bezoeken volbracht in de periode juli tot en met september van 2008. Bezoekdatums, weercondities, opzet en de geleverde inzet van de bezoeken staan vermeld in Tabel 2.

Vissen

Het doel van de visseninventarisatie was inzicht te krijgen in de aanwezigheid van **beschermde** soorten. Daarom kon het onderzoek minder uitgebreid zijn dan de landelijk gebruikelijke methodiek zoals samengevat in CUR (1999). Hierbij wordt uitgegaan van een veel ruimere onderzoeksdoelstelling, waarbij zowel de soortensamenstelling als de leeftijdscategorieën, inclusief de ontwikkeling gedurende het jaar worden bepaald.

De visseninventarisatie is in drie inventarisatie-rondes uitgevoerd met een elektrisch schepnet. Hiermee kan een elektrovisbemonstering al wadend worden uitgevoerd. Het elektrisch vissen houdt in dat er een stroomveld in het water wordt aangebracht waardoor vissen verdoofd raken. De tijdelijk verdoofde vissen worden opgeschept en ter plekke gedetermineerd.

Alle waarnemingen zijn op veldkaarten ingetekend. Daarbij is de classificatie uit Tabel 3 aangehouden. De

bevissing in het gebied heeft plaatsgevonden tijdens drie terreinbezoeken. Deze bezoekdatums zijn 16 juli, 15 augustus en 15 september 2008.

Tabel 3.

Abundantieclassen voor faunakartering.

Abundantieklasse	Aantal exemplaren
1	1
2	2-5
3	6-10
4	11-20
5	>20

Tabel 2.

Overzicht en informatie van de veldbezoeken ten behoeve van het vleermuisonderzoek in het plangebied Camping Roerdomp te Nieuwkoop in 2008.

Datum	Tijd	Weer	Opzet	Inzet
17-07	3:15 – 5:30	Bew: 8/8, Wind: ZW 1, Temp: 15 °C, lichte motregen	Terreingebruik en invliegperiode van vleermuizen	Eén persoon met batdetector
17-07	5:30 – 6:45	n.v.t.	Visuele inspectie naar (potentiele) verblijfplaatsen	Eén persoon met verrekijker
31-07	3:30 – 5:30	Bew: 4/8, Wind: ZO 1, Temp: 17 °C, droog	Terreingebruik en invliegperiode van vleermuizen	Eén persoon met batdetector
28-08	21:00 – 23:30	Bew: 8/8, Wind: Z 2, Temp: 18 °C	Terreingebruik en baltsgedrag	Eén persoon met batdetector
11-09	20:00 – 0:00	Bew: 4/8, Wind: ZW 4, Temp: 18 °C	Terreingebruik en baltsgedrag	Twée personen met batdetector

3 Resultaten

3.1 Spechten en uilen

Spechten

Tijdens de eerste bezoeksronde werd een vrouwtje Grote bonte specht foeragerend op het terrein waargenomen. De vogel werd midden op het terrein opgemerkt, foerageerde op verschillende bomen en vloog vervolgens noordoostelijk enkele tientallen meters buiten het gebied naar een groep hoge populieren. Hier riep de vogel territoriaal. In deze populieren werd later een versgehakte nestholte aangetroffen. Daarnaast werden twee oude holtes gezien hetgeen er op wijst dat de soort al een aantal jaren in deze boomgroep broedt. (Grote bonte spechten hakken elk jaar een nieuwe holte). Tijdens latere bezoeken werden geen spechten meer op het terrein waargenomen. Geconcludeerd kan worden dat Grote bonte specht naast het terrein broedt en af en toe het terrein bezoekt om te foerageren.

Uilen

Tijdens de terreinbezoeken op 17 juni en op 31 juli werden meerdere jagende uilen in het plangebied waargenomen. Niet altijd was het duidelijk welke soort(en) het betrof (korte zichtwaarnemingen en geen roep).

Een visuele inspectie van aanwezige holtes (vooral voor het opsporen van vleermuizen) heeft geen waarnemingen opgeleverd van verblijvende of broedende Bos- of Steenuilen. Hierbij moet worden aangetekend dat holtes niet altijd bereikbaar zijn of over het hoofd gezien kunnen zijn.

Bosuil

Gedurende het eerste, derde en vierde nachtbezoek waren een roepend mannetje en vrouwtje Bosuil langere tijd in het gebied aanwezig. Ze vertoonden duidelijk interactie met elkaar (paar?). Ook tegen de ochtendschemer zijn er roepende Bosuilen in (naald)-bomen verspreid in het plangebied waargenomen. Tijdens het vierde en laatste bezoek was er nog een derde Bosuil aanwezig, vermoedelijk een onvolwassen vrouwtje. Het gebied maakt dus deel uit van het territorium van deze uilensoort. Vaste dagverblijfplaatsen zijn in het plangebied niet waargenomen. Of de soort daadwerkelijk op het terrein broedt is mogelijk, maar gezien de eerdere holte-inspectie en de aard van de beschikbare nestgelegenheid niet waarschijnlijk.

Ransuil

Tijdens het tweede nachtbezoek werd in het plangebied een van de grond opvliegende Ransuil waargenomen. Het dier ging in een boom zitten en vertrok in het schijnsel van een zaklamp naar een volgende boom. Vermoedelijk maakt het plangebied onderdeel uit van het jachtgebied en territorium van deze soort. Rans-

uilen broeden niet in holtes maar in oude (kraaien)-nesten. Deze zijn niet geconstateerd op het terrein maar in de dichte naaldbomen op het terrein zouden die evenwel aanwezig kunnen zijn. Het broeden van de soort op het terrein is mogelijk, maar gezien het (zover zichtbaar) ontbreken van geschikte nestgelegenheid niet waarschijnlijk.

Gezien de vondst van enkele Ransuilbraakballen tijdens een eerder bezoek aan het terrein in de winter (DE BEER, 2007), wordt het gebied waarschijnlijk door een klein aantal Ransuilen als winterroestplaats gebruikt.

3.2 Vleermuizen

Algemeen

In het onderzoeksgebied zijn 4 soorten vleermuizen waargenomen, namelijk: Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger en Rosse vleermuis. Dit zijn in Nederland algemeen voorkomende soorten.

Verblijfplaatsen

Op het terrein is een baltsplaats aangetroffen van één Ruige dwergvleermuis die roepend in een knotpopulier zat. Het gaat hier om een incidentele waarneming zonder dat sprake is van een vaste verblijfplaats. De populier staat in de meest oostelijke laan, direct naast een zandlichaam (voorbelaasting van een bouwplaats). Verder is geen objectgebonden activiteit waargenomen die zou kunnen duiden op vleermuisverblijfplaatsen.

Vliegroutes

De drie bomenlanen, die van noord naar zuid over het terrein lopen, worden veelvuldig door vleermuizen gebruikt om zich langs te verplaatsen. Lang de zuidelijke grens van het plangebied, de oever met het plassen gebied, is eveneens veel migratie van vleermuizen waargenomen.

Foerageergebieden

Verspreid over het gehele terrein zijn jagende vleermuizen waargenomen. Het zwaartepunt van de jachtactiviteit lag echter bij alle bezoeken aan de zuidkant van het gebied. Hier zijn alle soorten langdurig jagend waargenomen, waarbij de Gewone - en Ruige dwergvleermuizen laag boven het gebied vlogen en de Laatvliegers en Rosse vleermuizen hoger in de lucht. Bij perioden van hardere wind wordt in de luwte van de bomenlanen gejaagd.

3.3 Vissen

Een overzicht van de aangetroffen vissoorten staat in Tabel 4. Er zijn 10 vissoorten aangetroffen, waaronder twee beschermde namelijk, Kleine modderkruiper en

Rivierdonderpad. Een verspreidingskaart van deze twee soorten is bijgevoegd in Bijlage 1.

Tabel 4.

Vastgestelde soorten vissen met bijbehorende indicatie van de aantallen in Camping Roerdomp te Nieuwkoop in 2008.

Soort	Aantal	Beschermd
Paling	10-tallen	
Blankvoorn	10-tallen	
Ruisvoorn	Enkele	
Zeelt	Enkele	
Kleine modderkruiper	Enkele	x (HR II)
Snoek	Enkele	
Driedoornige stekelbaars	10-tallen	
Rivierdonderpad	10-tallen	x (HR II)
Pos	10-tallen	
Baars	100-tallen	

Algemeen

De meeste vissoorten zijn aangetroffen langs de randen van het onderzoeksgebied. Een deel van de oevers langs de rand van de Camping grenst aan het open water van de Nieuwkoopse plassen waar oeverbescherming is aangebracht in de vorm van steenstort. Deze steenstort biedt goede schuilmogelijkheden voor verschillende vissoorten zoals Paling, Pos, Baars en Rivierdonderpad.

De oevers van de sloten in het centrale deel van de Camping hebben zijn veelal beschoeid en op de bodem is een dikke baggerlaag aanwezig. Daarnaast is langs de oevers en op de waterbodem veel puin aanwezig. In de centraal gelegen sloten is sprake van een redelijk ontwikkelde watervegetatie. Hier zijn dan ook enkele vegetatieminnende vissoorten aangetroffen zoals Zeelt, Ruisvoorn en Snoek.

Kleine modderkruiper

Slechts één juveniel dier van de Kleine modderkruiper is gevangen in de brede sloot die de noordoostelijke grens van het onderzoeksgebied vormt.

De Kleine modderkruiper is een vissoort die een voorkeur heeft voor een wat zandige bodem met enige modder in de nabijheid. Daarnaast is een goed ontwikkelde water- en/of oevervegetatie in combinatie met een glooiend verloop van de oever zeer gunstig voor deze soort. Op de vanglocatie in het onderzoeksgebied is duidelijk sprake van een glooiende verloop van de oever. Daarnaast profiteert de soort hier van schuilmogelijkheden in de vorm van steenslag en oevervegetatie.

De paaitijd is van april tot en met juli. De Kleine modderkruiper kan zich in zeer ondiep water (tot 4 cm) voortplanten. De eitjes worden op stenen, aan (wortels van) waterplanten of in het draadwervegetaties afgezet, of ze worden los op de bodem gedeponeerd.

De Kleine modderkruiper leeft van wormen, insectenlarven, slakken, kreeftachtigen en detritus. Tijdens het foerageren hapt de kleine modderkruiper bodemsubstraat op, waaruit vervolgens de eetbare deeltjes 'gezeefd' worden en het niet opgenomen substraat via de kieuwen weer uitgestoten wordt.

Rivierdonderpad

De steenstort die aanwezig is langs de oevers aan het open water vormt het belangrijkste habitat voor de Rivierdonderpad in deze omgeving.

De Rivierdonderpad is een vissoort van stromende wateren met een grindige en/of stenige bodem. In het oosten van Nederland is een achteruitgang van de soort vastgesteld in rivieren en beken. Daar staat tegenover dat zich waarschijnlijk een bepaalde vorm binnen de soort heeft ontwikkeld, die minder hoge eisen stelt aan het biotoop en dan ook een uitbreiding heeft laten zien naar o.a. het IJsselmeer. De stenige oevers van het IJsselmeer zijn kennelijk een goed alternatief voor het oorspronkelijke biotoop in stromende wateren. Vanuit het IJsselmeer is de soort verder verspreid en komt nu ook in polders voor waarbij de relatie met steen/puinstort in oevers zeer duidelijk is. Dit substraat is erg belangrijk voor de eiafzet en als schuilplaats voor de juveniele dieren.

4 Conclusies en aanbevelingen

Spechten en uilen

In het onderzoeksgebied zijn Grote bonte specht en Ransuil incidenteel jagend/foeragerend aangetroffen, het gebied maakt waarschijnlijk deel uit van hun territorium. De Bosuil was frequent territoriaal aanwezig.

De nestplaats van de Grote bonte specht ligt in de directe nabijheid, naast het plangebied. Het broeden van Bosuil en Ransuil op het terrein kan niet geheel worden uitgesloten maar wordt zeer onwaarschijnlijk geacht.

De verbodsbepalingen van art. 11 van de Flora- en faunawet beperken zich bij vogels tot de vaste verblijfplaatsen (nesten, holen, e.d.), *inclusief* de functionele omgeving om het broeden succesvol te doen zijn (grootweg het territorium).

Gezien het incidentele karakter van waarnemingen en het voorhanden zijnde biotoop in de omgeving wordt van Grote bonte specht en Ransuil ingeschat dat het plangebied niet van essentieel belang is voor het succesvol broeden van deze soorten.

Voor de Bosuil lijkt het plangebied belangrijker en omdat deze soort een negatief effect van de werkzaamheden (kappen van bomen) ondervindt, wordt aangeraden ontheffing voor deze soort aan te vragen.

Vleermuizen

Er werden geen vaste verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen, wel werd een incidentele baltsplaats van Ruige dwergvleermuis gevonden. Bij waarneming van een baltsende vleermuis kan niet gesproken worden van verblijf en er hoeft geen ontheffing voor te worden aangevraagd. Het gebied wordt wel intensief gebruikt door jagende en langstreckende vleermuizen.

Aanbevolen wordt de bosschages langs de randen van het terrein zoveel mogelijk te ontzien om op deze wijze bestaande trekbanen in stand te laten. Verder wordt aanbevolen tijdens sloop en bouwwerkzaamheden het gebruik van felle verlichting zoveel mogelijk te beperken.

Vissen

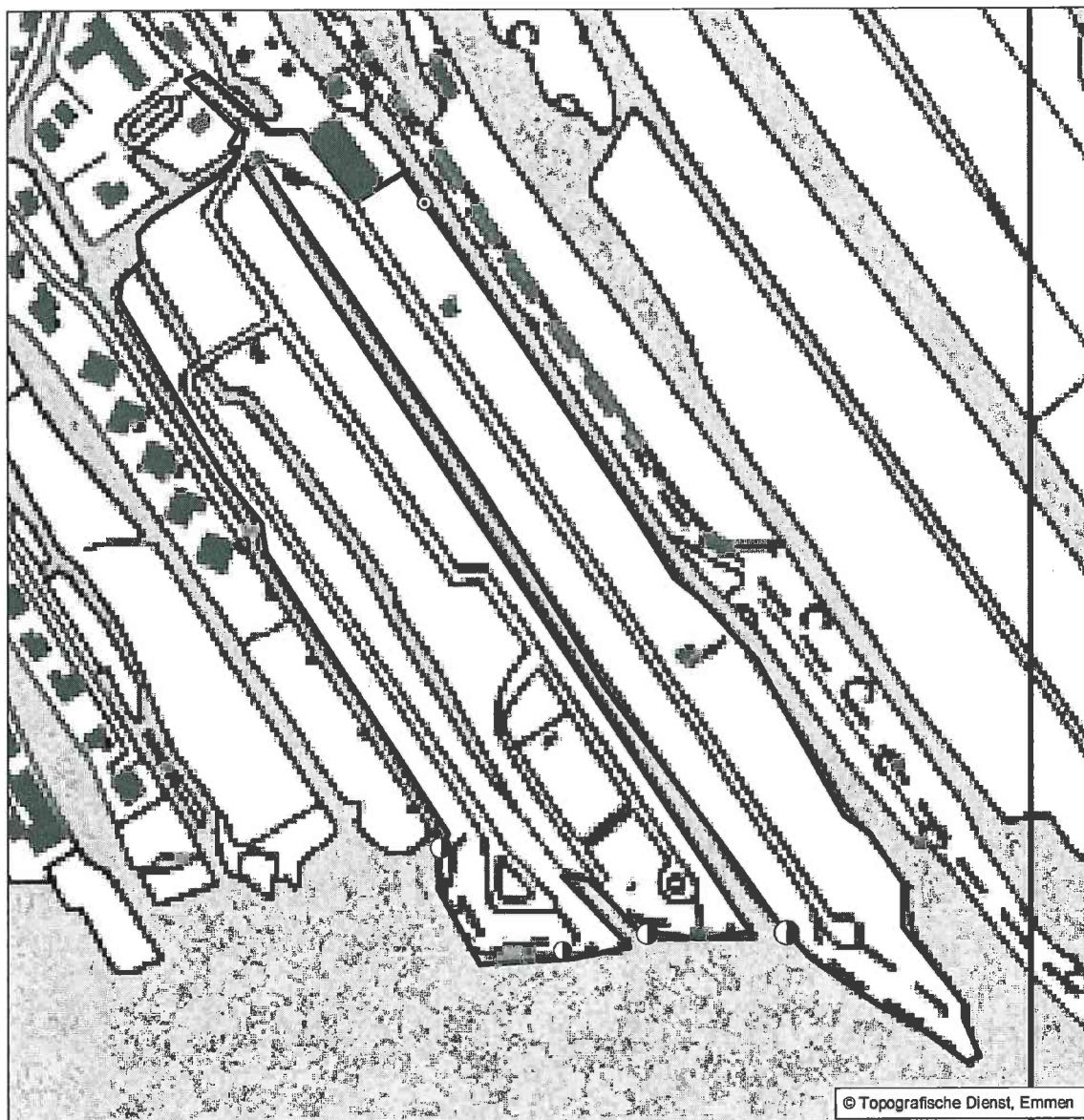
In het onderzoeksgebied zijn twee beschermde vissoorten aangetroffen namelijk Kleine modderkruiper en Rivierdonderpad. Deze soorten staan vermeld op bijlage 2 van de Habitatrichtlijn en tabel 2 van de Flora- en faunawet. In de Flora- en faunawet is bepaald dat, indien deze soorten negatieve effecten zullen ondervinden van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling, het noodzakelijk is om een ontheffing aan te vragen.

5 Literatuur

- BEER, R. DE, 2007. *Camping 'de Roerdomp' te Nieuwkoop, toetsing in het kader van de Flora- en faunawet*. Van der Goes en Groot, Alkmaar.
- BROEKHUIZEN, S., B. HOEKSTRA, V. VAN LAAR, C. SMEENK & J.B.M. THISSEN (RED.), 1992. *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*. 3e herziene druk. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- JANSSEN, J.A.M., J.H.J. SCHAMINÉE, 2004. *Europese Natuur in Nederland, Soorten van de habitatrichtlijn*. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- KAPTEYN, K., 1995. *Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding*. Provincie Noord-Holland, Noordhollandse Zoogdierstudiegroep, Het Noordhollands Landschap, Haarlem.
- LIMPENS, H., K. MOSTERT & W. BONGERS (RED.), 1997. *Atlas van de Nederlandse vleermuizen: onderzoek naar verspreiding en ecologie*. Utrecht.
- NIE, H.W. DE & G. VAN OMMERING, 1998. *Bedreigde en kwetsbare zoetwatervissen in Nederland. Toelichting op de Rode Lijst*. Rapport nr. 33, IKC Natuurbeheer, Wageningen.
- NIE, H.W. DE, 1997. *Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen*. 2^e herziene druk. Media Publishing Int. bv, Doetinchem.
- RUITENBEEK, W., C. SCHARRINGA & P.J. ZOMERDIJK, 1990. *Broedvogels van Noord-Holland*. Provincie Noord-Holland, Haarlem.
- SDU UITGEVERS, 2002-2007. *Flora- en faunawet, bewerkt en toegelicht door M.A. Huber, mr. drs. D. van der Meijden, J.A.M. van Spaandonk & mr. A.S. Vreugdenhil*. Koninklijke Vermande, Den Haag.
- SOVON VOGELONDERZOEK NEDERLAND, 2002. *Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000*. – *Nederlandse Fauna 5*. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Bijlage 1. Verspreidingskaart beschermde vissoorten

⊙ Kleine modderkruiper

● Rivierdonderpad

⊙	●	△	□	1
⊙	●	△	□	2-5
⊙	●	△	□	6-10
⊙	●	△	□	11-20
⊙	●	△	□	> 20

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

Hazenkoog 35A
1822 BS Alkmaar

Bovendijk 35-G
2295 RV Kwintsheul

www.vandergoesengroot.nl

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKWALITEIT

Naar aanleiding van het verzoek van de heer J.W. van der Linde
namens de gemeente Nieuwkoop, op 27 mei 2009
en de aanvullingen hierop van 7 juni 2009 en 3 augustus 2009

gelet op artikel 75, lid 5, van de Flora- en faunawet

Verleent hierbij aan:	Gemeente Nieuwkoop
Adres:	Aardamseweg 4
Postcode en woonplaats:	2461 CC TER AAR
Voor het tijdvak van:	1 januari 2010 tot en met 31 december 2014

ONTHEFFING

FF/75C/2009/0212

Van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het beschadigen, vernielen of verstoren van holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de kleine modderkruiper (*Cobitis taenia*) en de rivierdonderpad (*Cottus gobio*).

Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft het plangebied voor de realisatie van het project "Zuidhoek", dat camping 'De Roerdomp' betreft aan Zuideinde 44D in de gemeente Nieuwkoop, gelegen achter Zuideinde 38-52, X: 112.8, Y: 460.7, één en ander zoals is weergegeven op de kaart op pagina 3 van het bij de aanvraag gevoegde rapport "Camping de Roerdomp. Toelichting Aanvraag Ontheffing ingevolge Flora- en faunawet artikel 75, vierde (vijfde) lid en vijfde (zesde) lid onderdeel c" van 2008, alsmede de eerste drie tekeningen in de gelijkgenoemde bijlage van het bij de aanvraag gevoegde "Saneringsplan De Roesromp te Nieuwkoop" van 14 maart 2008.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorwaarden verbonden:

Algemene voorwaarden

1. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soorten en beschreven verboden handelingen verleend.
2. De ontheffing geldt alleen voor de uitvoering van de werkzaamheden, zoals vermeld in de projectomschrijving voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De gemeente Nieuwkoop (hierna te noemen: de ontheffinghouder) dient onverwijld contact op te nemen met Dienst Regelingen indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorwaarde 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder blijft daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
6. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar Dienst Regelingen te zenden.

Specifieke voorwaarden

7. De werkzaamheden dienen buiten de voortplantingsperiode van de kleine modderkruiper en de rivierdonderpad uitgevoerd te worden. Deze periode loopt globaal van maart tot en met augustus. Afhankelijk van de weersomstandigheden kan deze periode langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige¹ op het gebied van vissen.

Overige voorwaarden

8. Deze ontheffing kan worden ingetrokken, indien blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorwaarden.
9. Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient u, zeker twee maanden voor het verstrijken van deze termijn een verlenging aan te vragen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.
10. Aanspreekpunt in het kader van deze ontheffing en de daaruit voortvloeiende voorwaarden is Dienst Regelingen, Postbus 19530, 2500 CM Den Haag.

Den Haag, 5 augustus 2009

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKwaliteit,
voor deze,
de teammanager uitvoering Dienst Regelingen

W.J.B.C. Lauwerijssen

